

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se

Rektorn vid Bankekind's skola
mikael.bernhardsson@linkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Bankekind's skola
i Linköpings kommun

Tillsyn av Bankekinds skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Bankekinds skola besöktes av Skolinspektionen 18 januari 2012.

I Bankekinds skola genomfördes en begränsad tillsyn som innebär att följande processer har granskats: det systematiska kvalitetsarbetet, arbetet med bedömning och betygssättning, elevers rätt till stöd samt till trygghet och studiero.

Helhetsbedömning

Våren 2011 nådde samtliga elever i årskurs 3 i Bankekinds skola de nationella målen i svenska och matematik. De goda resultaten beror enligt lärarna bland annat på de framgångsrika läsprojekt som personalen genomför på skolan. Läsprojektet löper som en röd tråd genom årskurserna och genomsyrar all verksamhet. Utomhuspedagogik, där undervisning i matematik och svenska bedrivs på skolgården eller i skogen, beskrivs som ett annat framgångskoncept. Likaså betonas betydelse av det nära samarbetet i personalgruppen och med det intilliggande fritidshemmet.

På skolan bedrivs ett arbete med att utveckla verksamheten. Rektorn kan dock med fördel bli tydligare i sitt arbete med att leda och samordna skolans utvecklingsarbete, med ökad konkretion beträffande mål, visioner och riktning.

Utifrån vad som framgått av tillsynen är miljön på skolan lugn och trygg. Personalen arbetar på olika sätt kontinuerligt med att förebygga och förhindra kränkningar. Dokumentation som gäller planering och uppföljning av detta arbete behöver dock förbättras, så att den kan utgöra det verktyg som författningarna avser.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Bankekinds skola i Linköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 31 augusti 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero. I detta ingår att:

- Säkerställa att uppgifter om kränkande behandling anmäls till rektorn enligt författningarnas krav (6 kap. 10 § skollagen).
- Säkerställa att skolans plan mot kränkande behandling upprättas enligt författningarnas krav (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen; Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083).

Bedömning och betygssättning

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning. I detta ingår att:

- Säkerställa att skriftliga individuella utvecklingsplaner innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska dessutom sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen. Vid tillsynen har Skolinspektionen uppmärksammat att det sätt som skolan hittills tillämpat bestämmelsen om åtgärdsprogram inte överensstämmer med författningarnas krav. Skolan har under tillsynen ändrat sina rutiner samt beslutsordning. Skolinspektionen avstår därmed från ingripande.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Skyldighet att anmäla kränkande behandling

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förkommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionen vill särskilt framhålla att personalens och rektorns anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt.

Av intervju med lärare på Bankekinds skola framgår att de informerar rektorn i de fall som allvarliga kränkningar inträffar. I annat fall hanterar de situationen inom personalgruppen. Enligt rektorn får huvudmannen kännedom om eventuella kränkningar en gång per månad.

Sammantaget måste rektorn säkerställa att personalen vid skolenheten känner till skyldigheten att anmäla alla fall av kränkande behandling till rektorn. Rektorn ska också anmäla till huvudmannen vid kännedom om kränkande behandling. Enligt Skolinspektionens bedömning innebär förfarandet på skolan att det dröjer alltför lång tid innan huvudmannen får information om kränkningarna. Skolinspektionen vill framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där elever anser sig kränkta. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en kränkning är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Under tillsynens handläggningstid har rektorn på skolan infört en ny rutin som innebär att rektorn skyndsamt anmäler eventuella kränkningar till huvudmannen. Rektorn behöver dock fortfarande säkerställa att personalen vid skolenheten känner till skyldigheten att anmäla alla fall av kränkande behandling till rektorn.

Planen mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande be-

handling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Bankekindskolas plan mot kränkande behandling för läsåret 2011/2012 är gemensam för skolor och fritidshem i Bankekind, Örtomta och Askeby. Det går inte att urskilja de olika verksamheternas behov och således inte heller specifika åtgärder kopplade till dessa.

I planen beskrivs generella förebyggande insatser mot kränkande behandling. Men det finns ingen redogörelse för åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året, kopplade till en kartläggning av situationen på skolan. Rutiner för hur skolan ska agera om vuxen kränker elev framgår inte. Det saknas också en beskrivning av hur föregående års åtgärder har genomförts.

Sammantaget behöver rektorn se till att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav. Rektorn behöver också se till att planen upprättas under medverkan av skolans elever.

Författning:

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083)

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Lärarna på Bankekindskola genomför utvecklingssamtal varje termin. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner som utarbetats på skolan i samband med utvecklingssamtalen.

Av exemplen framgår att eleverna inte får skriftliga omdömen i varje ämne som de undervisas i. Exempelvis gäller det ämnet teknik och naturorienterande ämnen. Inte heller sammanfattas alltid de insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I något exempel läggs enbart ansvar på eleven/hemmet då insatser för att eleven ska nå målen beskrivs. Eleven ska träna moment i matematik som läxa och ingen övrig insats från skolans sida beskrivs. Detta är inte förenligt med författningarna.

Sammantaget behöver rektorn se till att skriftliga individuella utvecklingsplaner utarbetas enligt författningarnas krav.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Avstår från ingripande:**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektor fattar inte beslut om åtgärdsprogram enligt författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn kan delegera denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp/enskild undervisning eller anpassad studiegång.

Rektorn och personal på Bankekinds skola beskriver en rutin som innebär att rektorn efter en pedagogisk kartläggning fattar beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Med detta beslut bifogas information till föräldrarna om att beslutet kan överklagas. Därefter utarbetar klassläraren i samarbete med specialläraren åtgärdsprogrammet. Rektorn beslutar inte om innehållet i åtgärdsprogrammet. Vårdnadshavarna har fått ta del av rektorns beslut om att utarbeta åtgärdsprogram med tillhörande besvärshänvisning samt åtgärdsprogrammet.

Skolinspektionen bedömer att det beslut som rektorn fattar om att åtgärdsprogram ska utarbetas inte är det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen. Det är därmed inte heller överklagbart. Om åtgärdsprogram utarbetas ska rektorn, eller den person som rektorn delegerat till, besluta om detta. Innehållet i åtgärdsprogrammet ska vara en del av det beslutet. Beslutet i form av ett åtgärdsprogram ska skrivas under av rektorn som är beslutsfattare enligt författningen, eller av den som fått en delegation att fatta beslut. I beslutet ska också tydligt framgå information om föräldrarnas rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd (besvärshänvisning).

Under tillsynens handläggningstid delegerade rektorn beslutsfattandet om att upprätta åtgärdsprogram till specialläraren på skolan. Rektorn beskriver att blanketten för beslut har förtydligats i och med att åtgärdsprogrammet nu finns med som bilaga till beslutet om att utarbeta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer att det sätt som skolan hittills tillämpat bestämmelsen om åtgärdsprogram inte överensstämmer med författningarnas krav. Skolan har under tillsynen ändrat sina rutiner samt beslutsordning. Skolinspektionen avstår därmed från ingripande.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Skolinspektionen har tagit del av skolans egna sammanställningar över elevernas måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen i årskurs 3 år 2010 och 2011. Sammanställningen visar att elevernas resultat är goda. Samtliga eller nästan alla elever når målen för ämnena dessa år.

Rektorn beskriver en liten, lugn och trygg skolenhet med nära relationer mellan elever och mellan elever och lärare. Personalen organiserar och genomför åtgärder för att skapa en lugn och trygg miljö i skolan. Exempelvis fungerar "Kompissamtal" i klasserna förebyggande och temadagar för hela skolan ökar sammanhållningen och trivseln.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på områden där författningarna inte följs.

Beskrivning av Bankekinds skola

Bankekinds skola ligger i samhället Bankekind 1,5 mil sydost om Linköping. På skolan går cirka 80 elever i förskoleklass och årskurserna 1–3, en klass i varje årskurs. Eleverna fortsätter sedan skolgången i Askeby skola. Många elever åker skolskjuts till skolan.

Personal och elever är indelade i två arbetslag, ett för förskoleklass och grundskola och ett för fritidshem. Arbetslagen leds av varsin arbetslagledare. Skolenheten leds av en rektor som även är rektor för Askeby skola och Örtomta skola med tillhörande fritidshem. Fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms inte i detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Mikael Ejerblom och Rut Hård af Segerstad.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Tillsynen inriktas vanligtvis mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**. Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys görs i vissa fall en begränsad tillsyn som inte omfattar alla områden.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning kommunens verksamhet inom de granskade områdena och vid den aktuella tidpunkten, *avviker* från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den avser alltså inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i kommunens skolväsende.

Enligt övergångsbestämmelserna i lag om införande av skollagen samt i skolförordningen ska vissa bestämmelser om betyg i 2010 års skollag och 2011 års skolförordning inte tillämpas för elever i årskurs 9 under läsåret 2011/2012. Istället gäller bestämmelser i 1994 års grundskoleförordning. Enligt övergångsbestämmelsen i förordning om den nya läroplanen (Lgr 11) ska förordningen om 1994 års läroplan (Lpo 94) fortsätta gälla för elever i årskurs 9 i grundskolan under läsåret 2011/2012. Till följd av övergångsbestämmelserna redovisas även de bestämmelser som gäller för elever i årskurs 9 i författningshänvisningarna.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den aktuella skolan redovisas.¹ Skolinspektionens bedömning av kommunens ansvarstagande för förskola och annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och vuxenutbildning redovisas i separata beslut. Iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen sammanställs i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat, samt på den information som inhämtas via intervjuer och observationer under Skolinspektionens besök i verksamheten. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspekt-

¹ Samtliga beslut går att finna på Skolinspektionen hemsida: www.skolinspektionen.se.

ionens regi.² Även information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Företrädare för kommunen ges möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter innan Skolinspektionen fattar beslut. Alla beslut kompletteras också med en muntlig återrapportering till företrädare för kommunen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor/förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

² Resultat från enkätundersökningen återfinns för respektive skola i Skolverkets databas SIRIS, se www.skolverket.se.